

**Вінницький державний педагогічний університет
імені Михайла Коцюбинського**

ПРОГРАМА І КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ
з німецької мови (співбесіда)

Галузь знань: **0203 Гуманітарні науки**

Напрямок підготовки: **6.020303 Філологія. Мова та література (німецька)**
денна форма навчання

1. Пояснювальна записка

Процеси інтеграції української освіти в загальноєвропейську зумовили реформу іншомовної підготовки в середніх та вищих навчальних закладах держави. Головне завдання реформи полягає у приведенні до загальноєвропейського стандарту вимог до вивчення, викладання, оцінювання іноземних мов та рівня володіння ними.

Програма вступного іспиту з німецької мови для абітурієнтів базується на стандартизованих вимогах, що були розроблені та затверджені Комітетом освіти Ради Європи та задекларовані в *Загальноєвропейських Рекомендаціях з мовної освіти* і були покладені в основу Державного стандарту базової та загальної середньої освіти (освітня галузь – іноземні мови).

Європейські рівні володіння іноземною мовою

Grundstufe	A1 (A1.1-A1.2) – <i>(Інтродуктивний)</i>
Елементарний рівень володіння мовою	A2 (A2.1-A2.2) – <i>(Середній або “виживання”)</i>
Mittelstufe	B1 (B1.1-B1.2) – <i>(Рубіжний)</i>
Самостійне Вживання мови	B2 (B2.1-B2.2) – <i>(Просунутий)</i>
Oberstufe	C1 (C1.1-C1.2) – <i>(Автономний)</i>
Компетентне Вживання мови	C2 (C2.1-C2.2) – <i>(Компетентний)</i>

Очікуваний рівень навченості абітурієнта:

Відповідно до Державного стандарту рівень володіння іноземною мовою випускника загальної середньої школи повинен становити **B1+**. Отже вхідний рівень абітурієнта повинен бути не нижчим за B1.

ВСТУПНИЙ ІСПИТ З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ передбачає визначення рівня навчальних досягнень випускників загальноосвітніх навчальних закладів, їх оволодіння основними видами мовленнєвої діяльності відповідно до вимог чинних навчальних програм.

Рівні сформованості мовленнєвої діяльності визначені як середній, достатній та високий і відповідають вимогам чинних навчальних програм та критеріям оцінювання навчальних досягнень учнів з іноземних мов.

Німецька мова

Теми, що розглядаються	Знання та вміння	Навички
Середній рівень. Читання		
Статті із періодичних видань; листи (особисті, ділові тощо); оголошення, реклама; розклади (розклад уроків, руху поїздів тощо); меню, кулінарні рецепти; програми (телевізійні, радіо- тощо); особисті нотатки, повідомлення.	Виокремлювати загальну інформацію із документів, що використовуються в повсякденному спілкуванні (короткі повідомлення для друзів, оголошення, проспекти, меню і т. ін.); виокремлювати загальну та детальну інформацію із документів, що використовуються у повсякденному житті (оголошення, проспекти, меню, розклад руху поїздів тощо); виділяти детальну інформацію про осіб, факти, події тощо; розрізняти фактографічну інформацію від враження.	Читати короткі тексти, побудовані на засвоєному мовному матеріалі; розуміти зміст прочитаного; знаходити основну інформацію у текстах різнопланового характеру (значення незнайомих слів розкривається на основі здогадки, малюнка, схожості з рідною мовою).
Середній рівень. Письмо		
Автобіографія, заповнення анкет, формулярів; повідомлення, особистий лист, довідкова інформація, опис людини, предмета, місця, ситуації, події	Типи речень: стверджувальні, питальні, заперечні, спонукальні, порядок слів у них. Рамкова конструкція в німецькому реченні. Основні засоби вираження заперечення: <i>kein, nicht</i> ; вираження заперечення за допомогою <i>niemand, nicht</i> . Безособові речення з <i>man, es</i> . Прийменники, що потребують <i>Akkusativ, Dativ, Akkusativ i Dativ</i> . Керування дієслів. Відмінювання прикметників. Ступені порівняння прикметників та прислівників. Числівники (кількісні, порядкові). Займенники: особові, присвійні, вказівні, неозначені, неозначено-особові (<i>man</i>).	Писати особистий лист, використовуючи формули мовленнєвого етикету, прийняті в країнах, з мов яких проводиться тестування, з викладом новин, розповіддю про окремі факти і події свого життя, з висловленням власних міркувань та почуттів, описом планів на майбутнє та з проханням надати аналогічну інформацію партнера по письмовому спілкуванню; передати особисте повідомлення у вигляді записки довільної форми; передати особисту інформацію в короткому листі відповідного зразка або в довільній формі; переписати інформацію із телефонної книги, розкладу руху; передати прості ділові повідомлення (зустріч із точним зазначенням часу та місця); написати короткий текст про важливу подію, особистий план на майбутнє.
Достатній рівень. Читання		
Статті з періодичних видань; Листи (особисті, офіційні тощо); оголошення, розклади (розклад уроків, руху поїздів тощо); меню, кулінарні рецепти; програми (телевізійні, радіо- тощо); особисті нотатки, повідомлення.	Розуміти зміст тексту; знаходити інформацію відповідно до завдання; виділяти фактичну інформацію від вражень. Розуміти структуру тексту, розпізнавати зв'язки між частинами тексту.	Читати тексти, побудовані на знайомому мовному матеріалі, розуміти зміст прочитаного; знаходити необхідну інформацію у текстах різнопланового характеру (значення незнайомих слів розкривається на основі здогадки, малюнка, пояснень у коментарі); переглядати текст чи серію текстів з метою пошуку необхідної інформації.
Достатній рівень. Письмо		
Особистий лист, стаття, повідомлення, анкета, ділове повідомлення.	Інфінітивні звороти: основні випадки вживання інфінітива з <i>zu</i> , без <i>zu</i> , інфінітивний зворот <i>um ... zu + Infinitiv</i> ; розпізнавання під час читання зворотів <i>statt ... zu + Infinitiv, ohne ... zu + Infinitiv</i> . Ознаки дієслів в найуживаніших часових формах дійсного та умовного способу в активному і пасивному стані: <i>Präsens, Perfekt, Futurum, Präteritum</i> . Дієвідмінювання дієслів (модальних, сильних, слабких) в <i>Präsens, Präteritum</i> ; еквіваленти модальних дієслів: <i>haben/sein + zu + Infinitiv</i> . Вживання <i>Konjunktiv</i> для вираження нереального бажання (умови).	Писати розповідь про перебіг подій, описати людину, предмет; писати повідомлення відповідно до поставленого завдання: про проведення заходів, про втрату особистих речей тощо, особисті та ділові листи.

Високий рівень. Читання		
Повідомлення, оголошення, розклад руху поїздів, газетні статті, доповіді, уривки літературних творів.	Переглядати текст чи серію текстів з метою пошуку необхідної інформації для виконання певного завдання; розуміти нескладні автентичні тексти (статті з періодичних видань, листи, оголошення, меню, кулінарні рецепти, особисті нотатки, повідомлення), у тому числі художні, науково-популярні, публіцистичні; систематизувати та коментувати одержану інформацію. Виділяти необхідну інформацію про осіб, факти, події тощо.	Виокремлювати загальну та детальну інформацію із документів, що використовуються в повсякденному спілкуванні (короткі повідомлення для друзів, оголошення, проспекти, меню, газетні статті, доповіді і т. ін.); фактичну інформацію і враження; розуміти абстрактні та складні тексти, уривки з літературних творів та спеціальної літератури; розуміти структуру тексту, розпізнавати зв'язки між частинами тексту.
Високий рівень. Письмо		
Особисті, ділові листи: повідомлення, розповідь, опис, деталізоване порівняння, складання плану, тезисів.	Ознаки дієслів в найуживаніших часових формах дійсного та пасивного способу в активному стані: <i>Präsens, Perfekt, Futurum, Präteritum</i> . Дієвідмінювання дієслів (модальних, сильних, слабких) в <i>Präsens, Präteritum</i> ; еквіваленти модальних дієслів: <i>haben/sein + zu, + Infinitiv</i> . Використання дієслівних форм у <i>Futurum, Plusquamperfekt; Präsens, Präteritum, Perfekt, Plusquamperfekt Passiv; Partizip I, II</i> . Узгодження часів.	Передавати особисті повідомлення в короткому листі відповідного зразка або в довільній формі, щоб висловити свою оцінку, співчуття, невдоволення, надію та відповісти на повідомлення такого типу; висловити власну точку зору та аргументувати її, висловити своє суб'єктивне бачення дійсності, передавати інформацію про перебіг подій, що відбувалися у минулому, скласти опис, деталізоване порівняння; розповідати про історичну подію; аналізувати точку зору із знайомої теми абстрактного характеру або давати детальне пояснення явища або процесу.

МЕТА ВСТУПНОГО ІСПИТУ

Головна мета іспиту полягає у перевірці сформованості іншомовної комунікативної компетенції абітурієнтів та відповідності їхнього рівня володіння іноземною мовою (РВІМ) рівню B1 ЗЄР як мінімально прийнятого РВІМ для випускників загальноосвітніх середніх шкіл.

Зміст професійно-орієнтованої іншомовної комунікативної компетенції зумовлений такими видами компетенцій: лінгвістичною (лексичні, граматичні, фонетичні, орфографічні знання та навички), мовленнєвою (уміння в аудіюванні, читанні, говорінні, письмі) та соціокультурною професійною комунікативною компетенціями.

2.1 Вимоги до рівня сформованості лінгвістичної компетенції

Зміст та вимоги до рівня сформованості лінгвістичної компетенції (фонетичної, лексичної, граматичної) визначаються метою навчити абітурієнтів ефективно спілкуватися в особистісній, публічній та освітній сферах в усній та письмовій формах.

Фонетична компетенція для абітурієнтів передбачає сформованість слуховимовних навичок достатніх для розуміння мовлення інших людей та

коректного оформлення власних усних висловлювань (звуків, наголосу, інтонації).

Лексична компетенція передбачає наявність словникового запасу абітурієнтів у межах тематичного змісту шкільного курсу. Крім того лексичний аспект мовлення передбачає:

сформованість:

а) *репродуктивних лексичних навичок*, тобто навичок правильного вживання лексичної одиниці (ЛО) активного мінімуму в говорінні та письмі згідно із ситуацією спілкування і метою комунікації у межах тем шкільної програми: виклик ЛО з довготривалої пам'яті; зовнішньомовленнєве відтворення ЛО у потоці мовлення; миттєве сполучення ЛО з іншими словами, що створюють синтагму і фразу за правилами лексичної сполучуваності;

б) *рецептивних лексичних навичок*, тобто навичок розпізнавання і розуміння ЛО активного і пасивного мінімумів під час читання та аудіювання;

в) *навичок обґрунтованої здогадки* про значення ЛО, що відноситься до потенціального словника під час читання та аудіювання;

г) навичок користування різними видами словників (двомовних, одномовних, тематичних, країнознавчих).

Граматична компетенція передбачає сформованість та автоматизацію навичок коректного використання граматичних структур у комунікативних ситуаціях усного та писемного мовлення в особистісній, публічній та освітній сферах спілкування у межах тематичного змісту курсу, а саме:

- ❑ будувати розповідні, питальні та заперечувальні речення у відповідності до мети спілкування і характеру мовлення;
- ❑ використовувати головні форми дієслова в активному/пасивному стані у відповідності до мети спілкування і характеру мовлення;
- ❑ використовувати граматичні форми іменника, прикметника, прислівника;
- ❑ використовувати розуміти та диференціювати модальні дієслова;
- ❑ використовувати відповідно до ситуації форми стану дієслів;

2.2. Вимоги до рівня сформованості мовленнєвої компетенції

Сформованість мовленнєвої компетенції абітурієнта розглядається через сформованість мовленнєвої компетенції аудіювання, говоріння, читання та письма згідно до вимог реалізації цих видів мовлення задекларованих у Державному стандарті та згідно Загальноєвропейських рекомендацій.

Аудіювання:

На даному рівні аудіювання виступає як компонент усно-мовленнєвого спілкування у визначених сферах і ситуаціях спілкування, так і як самостійний вид мовленнєвої діяльності.

Сформованість комунікативної компетенції абітурієнта в цьому виді мовленнєвої діяльності передбачає:

- уміння, в умовах опосередкованого сприймання повідомлення, розуміти *основний зміст* аудіотексту;
- уміння *повно і точно* розуміти інформацію аудіо повідомлень, які стосуються побутової, соціокультурної та освітньої сфер спілкування.

Монологічне мовлення:

Передбачається володіння абітурієнтами такими видами монологу:

- розгорнуте повідомлення (презентація)
- розповідь/опис ;
- лінія аргументації у вигляді розгорнутого монологічного висловлювання (напр. у дискусії)

Читання:

На даному рівні читання іноземною мовою передбачає досягнення абітурієнтами підвищеної комунікативної компетенції в цьому виді мовленнєвої діяльності, яка забезпечує їм уміння читати неадаптовані автентичні тексти різного характеру і типу.

В залежності від комунікативного завдання, характеру та типу тексту абітурієнт повинен у процесі читання зрозуміти:

- основний зміст тексту;
- повністю інформацію, подану в тексті;
- знайти і зрозуміти необхідну/цікаву інформацію.

Писемне мовлення:

Мовленнєва компетенція абітурієнтів у писемному мовленні передбачає сформованість у них наступних умінь:

- описувати людей, явища, предмети, події тощо;
- писати розповідь про перебіг подій, що відбувались в минулому;
- висловлювати свою оцінку, почуття, точку зору, аргументувати її.

Відповідно, абітурієнти повинні оформлювати висловлювання у вигляді функціонально-сміслових типів мовлення «опис», «міркування», «розповідь», «повідомлення».

2.3. Вимоги до рівня сформованості соціокультурної компетенції

Сформованість соціокультурної компетенції абітурієнта передбачає наявність навичок та вмінь використовувати культурно-країнознавчі знання в іншомовному спілкуванні в усіх видах мовленнєвої діяльності - аудіюванні, говорінні, читанні та письмі; наявність емпатичних здібностей – готовності індивіда до сприйняття іншого напряму думок, уміння співвідносити своє і чуже, що дозволяє уникнути збоїв у спілкуванні

3. СТРУКТУРА ТА ЗМІСТ ВСТУПНОГО УСНОГО ІСПИТУ

Перевірка сформованості іншомовної комунікативної компетенції абітурієнтів відбувається у формі усної співбесіди, яка передбачає перевірку рівня сформованості монологічних та діалогічних мовленнєвих умінь абітурієнтів на запропоновану тему.

3.1. Зміст усного іспиту

Усна співбесіда передбачає перевірку рівня сформованості усномовленнєвих вмінь абітурієнтів на запропоновану тему у межах шкільної програми. Обсяг висловлювання абітурієнта – 24 речення.

У ході висловлювання по темі абітурієнт повинен вміти повідомляти факти, інформацію в середньому темпі, висловлювати свою думку, демонструючи при цьому володіння загальними фоновими знаннями з інших

дисциплін. Висловлювання абітурієнта при цьому має характеризуватись вживанням речень різних типів, насиченої лексики (різноманітних лексичних одиниць, кліше, ідіом, епітетів, порівнянь). Вимагається також нормативне додержання правил порядку слів у реченні, вживання інверсії, правильність утворення і адекватність вживання граматичних форм, достатня різноманітність вжитих граматичних структур. Ініціативність, емоційність та експресивність висловлювання сприяє реалізації рівня сформованості усної мовленнєвої компетенції абітурієнта.

Розмовні теми з німецької мови

1. Fremdsprachen im Leben des modernen Menschen.
2. Träume – Pläne – Chancen.
3. Mein erster Lehrer.
4. Deutsch in der Welt.
5. Ich erzähle von mir selbst.
6. Lebenslauf.
7. Jung und alt unter einem Dach (Meine Familie).
8. Mein Haus ist meine Festung.
9. Was ist eigentlich Freizeit.
10. Ich habe gern... (Was haben Sie gern?)
11. Wie ich meinen Arbeitstag verbringe.
12. Wie man die Ferien/den Urlaub verbringt.
13. Mein Verhalten zum Sport.
14. Olympische Spiele.
15. Reisen bildet.
16. Meine Schule.
17. Beschreiben Sie das Äußere Ihres Freundes/Ihrer Freundin.
18. Kleider machen Leute.
19. Was macht man, wenn man krank ist?
20. Hat jede Jahreszeit ihren Reiz?
21. Was ist für Sie das Lesen?
22. Mein Lieblingsdichter/Lieblingsschriftsteller.

- 23.Die wichtigsten Tatsachen über Deutschland.
- 24.Eine Sprache, die jeder Mensch versteht (Musik).
- 25.Die Natur schützen heißt Heimat schützen.
- 26.Meine Heimatstadt (Der Ort, wo ich mich ganz wohl fühle).
- 27.Die Ukraine ist meine Heimat.
- 28.Das Leben der Jugendlichen in der Ukraine.
- 29.Kyjiw – die Hauptstadt der Ukraine.
- 30.Die Sehenswürdigkeiten der Ukraine.

4. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

4.1. Критерії оцінювання відповіді абітурієнта на усному іспиті

Екзаменаційна комісія оцінює усну відповідь абітурієнта наступним чином:

“Зараховано” ставиться, коли абітурієнт повністю чи частково розкрив тему, відповів на всі питання екзаменаторів граматично правильно, або не зрозумів 1-2 питання і припустився помилок фонетичного (інтонаційного), лексико-граматичного та стилістичного характеру, що не впливають суттєво на процес комунікації, в 1/2 всієї відповіді.

“Незараховано” ставиться, коли абітурієнт не розкрив тему, не зрозумів або не відповів зовсім на 2/3 всіх запитань екзаменаторів і припустився помилок, що вплинули на процес комунікації.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Викторовский В.Г. Немецкий язык. Устные темы для подготовки к экзамену. Для выпускников и абитуриентов / В.Г. Викторовский, С.К. Викторовская. – М.: Єксмо, 2010. – 432 с.

2. Гінка Б.І. Німецька мова: Посібник-порадник для старшокласників і вступників до вищих навчальних закладів / Б.І. Гінка, З.Д. Мелех. - Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2010. – 256 с.
3. Збірка граматичних вправ з німецької мови : навч. посіб. : у 2 ч. / уклад.: І. М. Антонян, Г. М. Сорокіна. – Х. : ХНУВС, 2010 – .Ч. 1. – 2011. – 136 с.
- Матієв Р.І. Німецька мова. Зовнішнє незалежне оцінювання. Тестові завдання: Посібник для тренування / Р.І. Матієв. – Тернопіль: Навчальна книга –Богдан, 2013. – 64 с.
4. Ильина И.И. Сборник тестов по немецкому языку для абитуриентов / И. И. Ильина. – Улан-Удэ: Изд-во ВСГТУ, 2003. – 142 с.
5. Михайлова О.А. Сучасні тести з німецької мови / О.А. Михайлова. – Одеса: Основа, 2012. – 112 с.
6. Ніколаєва С. Ю. Тестові завдання з німецької мови: Навч. посібник для випускників серед, шк. та абітурієнтів / С. Ю. Ніколаєва, Л. А. Сажко. – Київ: Освіта, 1998. – 176 с.
7. Німецька мова. Підготовка до зовнішнього незалежного оцінювання. Універсальне видання: теоретичний матеріал, граматичні вправи, тренувальні вправи до завдань ЗНО, відповіді до завдань / Упоряд. Р. М. Припін, М. С. Смолій. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2015. – 392 с.
8. Смолій М.С. Німецька мова: Граматичний довідник. Вид. 2-е, виправ. і доп. / М.С. Смолій – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2006. – 208 ст.
9. Deutsch. Die Besten 1000 Themen. Найкращі 1000 усних тем з перекладом для учнів 5-11 класів та абітурієнтів. Ч. I / Укл. С. В. Бачкіс, І. Е. Бринзюк, В. О. Григоренко та ін. – Х.: Веста: Вид-во «Ранок», 2006. – 494 с.